

Мішеніна Наталя Іванівна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Шейна Лариса Олександрівна

Кандидат педагогічних наук, доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

З ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ ZOOM ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Стаття присвячена висвітленню практичного досвіду використання платформи Zoom під час дистанційного навчання іноземній мові. Зроблено висновок, що використання платформи конференцій Zoom під час карантину допомагає достатньо якісно і швидко організовувати навчальний процес, здійснювати контроль над ним, а також створювати зручні умови онлайн навчання, що зменшує психологічне навантаження від поточної ситуації. Ключові слова: досвід, платформа Zoom, дистанційне навчання, іноземна мова, організація.

Нова коронавірусна реальність диктує свої вимоги. Навчальним закладам довелося перейти на дистанційне навчання. Воно не є чимось незвичним в НТУ «ХПІ» [1; 2]. Проте, щоб максимально підтримати якість навчання, викладачі терміново опанували нові форми та методи, звернулися до програмного забезпечення, яке раніше не було актуальним. Платформа Zoom є зручною для проведення відеоконференцій, онлайн зустрічей, дистанційного навчання, нею користуються викладачі, політики, бізнесмени. Останнім часом вона набула надзвичайної популярності і, відповідно, нарікань. Ми б хотіли зосередити увагу на її перевагах при дистанційному навчанні студентів іноземній мові.

Викладач, який має обліковий запис, організовує «зустріч». Ми користуємося таким варіантом: сорокахвилинне заняття, пауза близько 30 сек., наступний період тривалістю також 40 хвилин, що практично дорівнюється академічній парі. До конференції може підключитися той, хто має посилання (так званий ідентифікатор конференції). Якщо студент «запізнився», може приєднатися у будь-який момент. Можна запрошувати колег «відвідати» заняття. Також є можливість запланувати конференції заздалегідь, зробити одне і те саме посилання для постійних занять в певний час. Якщо в опціях прибрати пароль, учасники та гості конференції заходять безпосередньо за посиланням. Це особливо зручно, коли студенти та викладачі мають декілька конференцій – за кількістю академічних занять за розкладом.

Серед переваг використання платформи у навчальному процесі, також хотілося б виділити наступні. Zoom дозволяє мати якісний відео- та аудіозв'язок при повільному Інтернеті. За потреби організатор конференції має можливість вмикати-вимикати мікрофон та зображення у себе і у студентів. Платформа має все необхідне для віддаленої роботи в групах, а головне – зрозумілий, зручний для викладання інтерфейс. Можна ділитися із учасниками всім екраном або його частиною, включити демонстрацію браузеру, аудіо- чи відеофайл, відкрити, підручник, виділити окреме речення, абзац, збільшити або зменшити зображення, видалити помилкове, підкреслити важливе. Вбудована інтерактивна дошка має значну і зручну добірку інструментів. На ній можна виділяти і підкреслювати кольоровими маркерами, ставити позначки, зберігати написане для повторення, для студентів, які не змогли відвідати заняття.

Якщо студенти не мають можливості користуватися мікрофоном, є вбудований чат. Він дозволяє спілкуватися і з усією групою, і з окремим студентом. Це приватна бесіда, в якій обговорюються помилки, передаються файли, задіяні при виконанні індивідуальних завдань. Можна здійснити запис в пам'ять комп'ютера або до «хмарного» сервісу, зробити паузу, якщо під час заняття відбуваються робочі моменти. Запис згодом може бути прослуханий для повторення матеріалу або відправлений студентам, які пропустили. Відчути себе майже як на звичайному занятті допомагає ще одна цікава функція в чаті – «підняти руку». Вона з'являється праворуч при активації. Натискання означає, що студент готовий відповідати. Викладач бачить і викликає його. Поруч функція «вимкнути мій звук». Дуже зручно вимикати звук, щоб не заважати іншим, поки відбувається дискусія, щоб зайві звуки домашнього буття не втручалися в навчальний процес. Маючи під рукою Zoom, легко контролювати відвідування занять – в чаті відразу помітно, хто підключився.

Під час навчання іноземній мові виникає потреба роботи у парах або групах. Платформа Zoom надає таку можливість. Студенти у групах спілкуються один з одним у так званий «сесійній залі». В залежності від завдання та кількості студентів викладач вручну або автоматично визначає, скільки необхідно «кімнат», і може «ходити» по «кімнатах», перевіряти, як відбувається комунікація. Учасника можна переміщати з однієї «кімнати» до іншої. За нашими спостереженнями, подібна діяльність подобається студентам,

активізує їх, вони показують кращі результати. Можливо тому, що така форма роботи наближає заняття до традиційного.

Ще один момент, більше пов'язаний з психологією online навчання, проте вважаємо потрібним привернути до нього увагу. Заняття відбуваються в домашніх умовах, і деякі студенти психологічно не готові, що інші побачать їхні життєві реалії. Хтось може соромитися способу життя, хтось не прагне показувати «внутрішнього себе», а в результаті можемо отримати низьку працездатність через відчуття дискомфорту. Щоб зняти цю проблему, під час конференції можна використовувати віртуальний фон. Викладач також може скористатися цією опцією і працювати в пасхальний період на тлі великодніх сюжетів або використовувати простір за спиною для тематичного супроводу заняття. Наприклад, опис цікавих місць країни, мова якої вивчається.

Практичний досвід дозволяє констатувати, що використання платформи конференцій Zoom під час карантину допомагає достатньо якісно і швидко організовувати навчальний процес, здійснювати контроль над ним, а також створити зручні умови онлайн навчання, наближені до знайомих, що зменшує психологічне навантаження від поточної ситуації.

Джерела

1. Басов В.В. Дистанционное обучение / В.В. Басов, Е.И. Радченко // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : Тези доповідей XXIII міжнародної наук.-практ. конференції, Ч.ІІІ (20-22 травня 2015р., Харків) / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків, НТУ «ХПІ». – С.312.
2. Башко В.В. Из опыта разработки и внедрения в учебный процесс дистанционных курсов иностранных языков / В.В. Башко, Е.А. Ковтун // Нові підходи до вивчення іноземної мови : матеріали 4-го та 5-го засідань школи-семінару. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – С.41-45.

Сваричевська Анжела Петрівна

Кандидат педагогічних наук

Національний університет «Одеська морська академія»

Тесліцька Галина Іллівна

Кандидат філологічних наук

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЦИВІЛЬНОГО ФЛОТУ

Стаття присвячена вивченню проблеми вдосконалення мовнокомунікативної компетентності майбутніх офіцерів цивільного флоту. Проаналізовано спрямованість сучасних лінгводидактичних досліджень щодо створення оптимальних умов для покращення процесу навчання студентів вищих навчальних закладів різного профілю. Визначено позитивний вплив самостійної роботи студентів на вдосконалення мовної та комунікативної компетенцій майбутніх офіцерів цивільного флоту. Ключові слова: мовна компетенція, комунікативна компетенція, студент нефілологічних спеціальностей, самостійна робота, українська мова.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що формування й удосконалення мовнокомунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів вузьких спеціальностей в лінгводидактиці досі належним чином досліджено.

Огляд наукової літератури. За визначенням учених-лінгводидактів, мовнокомунікативна компетенція передбачає сукупність кількох складників: лінгвістичної, предметної, прагматичної та технологічної компетенцій (К. Климова, Л. Овсієнко, М. Пентилук, О. Тур). У такому трактуванні лінгвістична компетенція – сукупність знань про структуру мовної системи, умінь оперувати набутими знаннями у професійній діяльності (аналізувати, зіставляти, групувати факти мови, використовувати методи відповідного лінгвістичного опису); предметна компетенція – професійні знання з філологічних дисциплін, умінь їх застосовувати у процесі комунікації; прагматична компетенція – наявність знань про сутність та особливості комунікації, оволодіння потенціалом дидактичного дискурсу, орієнтація на аналіз взаємодії комунікантів у педагогічному спілкуванні; технологічна компетенція – спроможність чітко й виразно висловлювати власні думки, знати закони техніки мовлення (правильна постановка дихання, розвиток голосу, чіткої та зрозумілої дикції, нормативної орфоєпії).

Мета дослідження – проаналізувати та описати методику вдосконалення мовнокомунікативної компетентності майбутніх офіцерів цивільного флоту та педагогічні передумови стимулювання самостійної роботи студентів на заняттях з навчальної дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням”.

Основний матеріал. Сучасні концептуальні положення вищої освіти загалом сконцентровані на створенні психолого-педагогічних умов реалізації особистісно орієнтованого і індивідуально-творчого